

Sygn. akt I UK 512/16

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania Z. L.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o jednorazowe odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 maja 2017 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 4 kwietnia 2016 r., sygn. akt VIII Ua (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2016 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację Z. L. od wyroku z dnia 4 listopada 2015 r., którym Sąd Rejonowy w K. oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 10 września 2014 r., odmawiającej wypłaty jednorazowego odszkodowania w związku z wypadkiem przy pracy.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił: I. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a to: 1) art. 286 w związku z art. 227, art. 241 oraz art. 278 § 1 k.p.c. przez ich niezastosowanie i niedopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego z zakresu psychiatrii na okoliczność ustalenia procentowego uszczerbku na zdrowiu ubezpieczonego; 2) art. 231 k.p.c. przez jego niezastosowanie i pominięcie, że zachodziła podstawa do

ustalenia faktu, iż między schorzeniem psychiatrycznym ubezpieczonego a wypadkiem przy pracy zachodzi oczywisty związek czasowy, a - z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością - również związek przyczynowy, co dawało podstawę do skonstruowania domniemania faktycznego, zgodnie z którym schorzenie psychiatryczne ubezpieczonego pozostaje w związku przyczynowym i jest wynikiem wypadku przy pracy; II. naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (dalej jako ustawa wypadkowa) przez uznanie, że ubezpieczony na skutek wypadku przy pracy nie doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem istotnego zagadnienia prawnego związanego z wykładnią art. 11 ust. 1 ustawy wypadkowej, a mianowicie: 1) jakie kryteria należy stosować przy ustalaniu zaistnienia związku przyczynowego między naruszeniem sprawności organizmu w wyniku wypadku przy pracy, a powstaniem trwałego uszczerbku na zdrowiu, w szczególności czy kryterium badania związku przyczynowego powinno być mniej rygorystyczne przy schorzeniach o etiologii wieloczynnikowej, gdzie nie ma możliwości pewnego ustalenia przyczyny schorzenia; 2) czy w sprawach o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy dopuszczalne jest odwoływanie się do konstrukcji dowodu *prima facie*, którego użycie przydatne jest w kontekście stanów faktycznych, w których orzeczenie o oczywistym związku przyczynowym jest utrudnione lub niemożliwe z uwagi na specyfikę oceny stanu zdrowia ludzkiego i przyczyn uszczerbku dla nim. W ocenie skarżącego, „charakterystyka spraw dotyczących jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy powinna dopuszczać, mając na uwadze całokształt okoliczności poszczególnych spraw, posługiwanie się konstrukcją dowodu *prima facie* w sytuacjach, w których wykazanie adekwatnego związku przyczynowego jest wysoce utrudnione lub wręcz niemożliwe”, jak na gruncie niniejszej sprawy, w której „analizując wydaną w sprawie opinię biegłej należy dojść do wniosku, że co prawda schizofrenia paranoidalna - schorzenie psychiatryczne, na które cierpi

ubezpieczony z dużym prawdopodobieństwem może mieć związek z urazem głowy doznany w wyniku wypadku przy pracy, ale brak narzędzi medycznych, które potwierdziłyby powyższe na zasadzie adekwatnego związku przyczynowego”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda

2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732). Nie można przedstawiać - jako istotnego zagadnienia prawnego - kwestii oderwanych od podstaw (faktycznej i prawnej) zaskarżonego orzeczenia sądu drugiej instancji (por. postanowienie z dnia 24 września 2015, II PK 19/15, LEX nr 2019525).

Skarżący nie zdołał wykazać występowania tak rozumianego zagadnienia prawnego, mającego uzasadniać zaangażowanie Sądu Najwyższego w rozpoznanie skargi kasacyjnej.

Formułowana przez skarżącego wątpliwość nie leży w płaszczyźnie art. 11 ust. 1 ustawy wypadkowej (zgodnie z którym ubezpieczonemu, który skutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie), ale należy do sfery faktycznej zaskarżonego wyroku i niejednokrotnie stanowiła przedmiot wypowiedzi Sądu Najwyższego. W orzecnictwie tego Sądu podkreśla się, że tzw. dowód *prima facie* oparty jest na konstrukcji domniemań faktycznych (jego źródłem normatywnym jest art. 231 k.p.c.) i wymaga wykazania wysokiego prawdopodobieństwa związku przyczynowo-skutkowego między określonymi zdarzeniami, pozwalającego traktować ten związek jako oczywisty. Związek przyczynowy nie musi być zatem ustalony w sposób pewny, wystarczy wysoki stopień prawdopodobieństwa jego istnienia, a w przypadku wielości możliwych przyczyn - przeważające prawdopodobieństwo związku przyczynowego szkody (uszczerbku) z jedną z tych przyczyn. Uzasadnieniem sięgnięcia do dowodu *prima facie* są trudności związane z wykazaniem określonej przesłanki w sposób pewny, a podstawę ustalenia związku przyczynowo-skutkowego przy jego zastosowaniu stanowi przekonanie sądu, oparte na doświadczeniu życiowym oraz wiedzy, że w typowym przebiegu zdarzeń, które po sobie nastąpiły, związek taki zwykle

występuje (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2005 r., I Ck 653/04, LEX nr 369229; z dnia 23 marca 2007 r., V CSK 477/06, LEX nr 470003; z dnia 5 lutego 2014 r., V CSK 140/13, LEX nr 1458681).

Z jednoznacznych ustaleń, dokonanych na podstawie dowodów z opinii biegłych sądowych i stanowiących podstawę zaskarżonego wyroku, wynika, że zarówno z punktu widzenia neurologicznego jak i psychiatrycznego skarżący nie doznał jakiegokolwiek uszczerbku na zdrowiu na skutek wypadku z dnia 24 stycznia 1996 r., gdyż po pierwsze - uraz głowy nie miał następstw neurologicznych, po drugie - występujące u skarżącego uporczywe i nawracające zaburzenia urojeniowe nie mają związku ze wskazanym zdarzeniem wypadkowym oraz po trzecie - nie można wiązać organicznego podłoża schorzenia skarżącego z wypadkiem ze stycznia 1996 r.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.